

Mahir Ünsal Eriş

Türk Edebiyatı Öykü

Kara Yarısı

Mahir Ünsal Eriş, 1980'de Çanakkale'de doğdu. Arkeoloji ve tarih okudu. Hayatını çeviriler yaparak ve yazarak sürdürüyor. Gençlerbirliklidir; söylenişi bile güzel.

Kitapları: *Bangır Bangır Ferdi Çalıyor Evde...* (2012), *Olduğu Kadar Güzeldik* (2013) (60. Sait Faik Hikâye Armağanı), *Dünya Bu Kadar* (2015), *Benim Adım Feridun* (2016), *Öbürkiiler* (2017), *Kara Yarısı* (2019), *Sarıyaz* (2019), *Diğerleri* (2020), *Gaip* (2022), *Acaip* (2023), *Babil Kulesi Kitabı* (2023), *30 Şahane Kelime* (2023) ve *Tatil Kitabı* (2024).

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Bangır Bangır Ferdi Çalıyor Evde...
Olduğu Kadar Güzeldik
Dünya Bu Kadar
Öbürküler
Sarıyaz
Diğerleri
Gaip
Acaip
Tatil Kitabı

KARA YARISI

Yazan: Mahir Ünsal Eriş
Yayına hazırlayan: Nimet Kirşan

Yayın hakları: © 2024 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.
Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Bu kitapta yazım kuralları konusunda yazarın isteklerine bağlı kalınmıştır.

1. baskı / Can Yayınları, 2019

Doğan Kitap'ta 1. baskı / Kasım 2024 / ISBN 978-625-6162-39-6

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu

Sayfa uygulama: Yasemin Çatal

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.

Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 446 05 99

Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Kara Yarısı

Mahir Ünsal Eriş

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

kardeşim erdal'a
dünyada milyarlarca insan var,
ama bir tek sen benim kardeşimsin.
elbet vardır bunun bir manası.

İçindekiler

burada bir sokak.....	13
bir sürgün anısı.....	20
bir pusula	29
istop.....	33
damat'ın hikâyesi.....	42
o akşam söyleyecektim.....	49
çok eski bir yonca.....	58
tekfur çiftliği	61
makasçı yaşar.....	67
on iki mehmet.....	75
Erduran Abi'nin Beni Kurtardıdır	83
ilk masal.....	85
ortanca masal.....	89
son masal.....	94
Dört Şehir	99
birinci pavyon.....	101
ikinci pavyon	106
üçüncü pavyon.....	110
dördüncü pavyon.....	114

(...)

*bütün felsefesi dünyaya çarpıp dağılmış çocukluğumun karar verilmeden
yapılmış bir hata*

ilkgenliğimin geleceksizlikle geçmiş olmasına kafa yorarak

(...)

burada bir sokak

Burada bir sokak var. Uzun, ağaçsız ve derin derin uyuyan arabalarla dolu karanlık bir sokak. Birazdan gün, süt mavi örtüsünü sokağın üzerine serecek, evler ağaracak. Gece, ağır kanatlarını usul usul çırparak batıya doğru süzülecek. Bir yerden kuşların telaşlı sesi çınlayacak. Sonra dev bir kamyon, uykunun ılık bulutları içinden gürültüyle geçerek sokağa girecek. Günün en parlak turuncusunda tulumlar giymiş bıyıklı adamlar inecek kamyonun, asıldıkları demir tutamaklardan kurtularak. Daha arabaları sadık köpekler gibi kapı önlerinde uyuklayan mahallelinin biriktirdiği çöpleri kucaklayıp kamyonun atacaklar. Biri geride kalacak. Elinde çalı süpürgesiyle, sokağın izmaritini sıyrıp peynir tenekesinden küreğine doldura doldura gelecek peşlerinden. Sonra sokak bitecek, kamyon, gürültüsünü alıp köşeyi dönecek, başka kapı önlerinde duraklayacak.

Bir adam görünecek sokağın başında. Yün ceketinin yakalarını yüzüne siper etmiş, elleri pantolon ceplerinde, başka dilden bir şarkı mırıldanarak yürüyecek. Hep bir adım önünden giden nefesini izleyerek işine gidecek. Biraz sessizlik olacak. On dakika. Belki on beş. Sessizliğin arkasından sırtında sazının kılıfıyla bir başka adam görünecek, öncekinin kaybolduğu köşeden sokağa girerek. O şarkı söylemeyecek. Onun şarkı söyleyecek, sırtındaki sazı bir nağmecik daha tımbırdacak dermanı kalmamış. Kılıfın içindeki gürgenden oyulmuş, sarısı kararmış eski bir saz. Baba yadigârı. Onu taşıyan yorgun adamın sırtında karşıdaki apartmana girecek. Apartmanın otomati bir yanacak, bir sönecek, bir daha yanacak. Bir daha söndüğünde adam evine girmiş olacak, bir daha yanmayacak. Sonra

onun bitişindeki apartmandan bir adam çıkacak, arkasından genç, tombul karısı ve annesinin tıpkısı tombul kızları. Arabaya binecekler, kızın üstünde okul önlüğü olacak. Araba çalıştıktan sonra biraz bekleyecekler, kaloriferler ısınıp camları içerden buğulayacak. Sonra boğazını temizlemek istemiş gibi bir hırılıyla araba, bütün gece uyuduğı kaldırımdan doğrulacak, caddeye dönen köşeye varacak. Bir bir çekilmeye başlayacak arabalar kaldırımlardan. Önlüklü çocuklar, takım elbiseli adamlar, çizmeli, eteği ütülü kadınlar, arabalara binip binip gidecekler. Sokak uyanacak.

Sokağın köşesinden bir kepenk gürültüsü yayılacak evlere doğru. Bu, bakkal açıldı demek. Örtüsünü kaldıran dükkânın içinden cılız bir ampul ışığı görünecek belli belirsiz. Önüne ekmek kasaları, gazete balyaları atılmış olacak. Bakkal, onları içeri sürecekle ayağıyla iterek. İşi bitince, günün yeterince aydığına karar verip ampulü söndürecek. Müşterileri gelmeye başlayacak. Sonra diğer dükkânlar açılacak. Diğer uçtaki erkek berberi, köşenin bitişindeki elektrikçi, onun yanındaki yorgancı. Bir çırak, elindeki kahveci askısıyla çaylar, oraletler, kakaolar taşıyacak hepsine. Bütün bunlar bu sokakta olacak. Biraz sonra başlayacak. Birazdan.

Sonra bir çocuklar belirecek sokakta. Hava bu kadar soğuk olmayacak ama. Belki yaz olacak, belki temmuz, belki akşamüstü. Gölgeler uzamış, kaldırımları ve asfaltı boyamış olacak. Sokağın sapalığına minnet duyarak taştan kaleler kuracaklar sokağın iki ucuna çocuklar. Çok gelecek gözlerine. Kalelerden birini sokağın yarısına kadar çekecekler. Bu böyle iyi oldu, deyip top oynamaya başlayacaklar. Çünkü sokak bunun içindir. Sokak, bir uçtan bir uca oynamak, yorulunca soluklanıp yorgancının deposundaki lavabodan su içmek, dönüp yeniden araba aynalarına ve yeniden evlerin camlarına rağmen top oynamaya devam etmek içindir. Yorgancının depodaki çocukların başında belirip onları sırttan bir yüzle kolonya sürünmeye, gelip dükkânda pervane karşısında serinlemeye çağırması için vardır sokak. Onların terli alınlarını

parmakları tombul, etli elleriyle silsin, oyunu bırakıp oturacak olurlarsa onlara gazoz alsın diye vardır.

Oyuna dönecek çocuklar sonra. Plastik top, kafesinden kurtulmuş bir kuş gibi savrulurken sağa sola uçuşacak yine. Sokağın öbür ucuna kaçacak top. Çocuklar, “Atan alır, atan alır!” diye bağıracaklar. Atan, kollarını iki yanda bezgince sarkıtıp ayaklarını sürüye sürüye topa doğru yönelecek. Alıp geldiğinde yeniden başlayacak. Atan alacak. Atan aldıkça yeniden, yeniden attıkça yeniden. Sonra kenarda duran arabalardan birinin altına sıkışacak top. Biri koşacak peşinden. Atan, sekiz yaşında, bacakları çöp, simsiyah başı kocaman, kara gözlü, mor dudaklı bir çocuk olacak. Arabanın arkasına dolaşacak, eğilip durumun ciddiyetine bakacak, sonra yere yatacak. Çöp bacaklarından birini arabanın altına sokup topa bir tekme yapaştıracak. Yok. Kurtulmayacak top. Biraz daha kaykılacak arabanın altında. Bir tekme daha. Top arabanın altında bir yere çarpıp sekecek, çocuğun daha yakınında duracak. Elini uzatıp alacak topu oradan. Kucağında topuyla iki arabanın arasından geçip iki kale arasına çıkarırken sokağın başından telaş içinde koşturarak gelen bir araba altına alacak çocuğu. Çocuk bağırarak. Çocuğun bağırtısı, işnesi aniden kaldırılmış bir pikabın sesi gibi tam ortasında susacak. Çocuk bayılacak. Arabanın içindeki adam ve yanında oturan, sigara ağızlığı edepsiz dudaklarında donup kalan kadın öldü sanacaklar çocuğu. Direksiyondaki korkuya kapılacak. Gaza bastığı gibi, bağırttığı arabayı savurarak kenarda bekleyen öbür arabalara çarpa sürte köşeyi dönüp kaçacak. Kimse alamayacak plakasını arabanın. Ama biri, elektrikçinin kalfası, arabayı tanıyacak. Bu, diyecek, falancanın arabası değil mi yahu?

Çocuğu, cankurtaran bile beklemeden, kargatulumba, hastaneye kaldıracaklar. Çocuk küçük, çocuk baygın, çocuğun daha süt kokan kemiklerinden çıkan sesi, çocuğun o kapkara topaçık başının asfalta vuruşundan çıkan sesi bütün sokak duydu. Öylece çakıldı kaldı çocuğun arkadaşları. Esnaf öylece kalakaldı bir müd-

det. Birileri bir arabanın arka koltuğuna yatırdı sonra, sarsmadan, örselemeden, aldılar, hastaneye taşıdılar. “Allahım, gene de sen bilirsin ya, kıyma bu yavruya,” dediler. Ellerinin tersiyle gözlerinin kenarlarını sildiler birbirilerine göstermeden.

Hastaneden altı ay sonra dönecek çocuk sokağa. Altı ayda, yemediği narkoz, altına yatmadığı neşter, kusup sıçmadığı çarşaf, üstünden geçmediği sedye kalmayacak. Kafatası su toplayacak, şişecek şişecek, odalara, servislere, muayenehanelere sığmayacak. Yeni doğmuş kuzuların bacakları gibi o incecik, o sütücük kemiklerine platin üstüne platin, çivi üstüne çivi vuracaklar. Yine de onduramayacaklar çocuğu. Bir taksi yanaşacak evlerinin önüne. Önce bagajdan tekerlekli sandalyeyi indirecekler, ardından çocuğu kucaklayıp sokacaklar apartmana. Çocuk bir daha hiç yürüyemeyecek. Ağlamaktan yüzü yemyeşile kesmiş anası, “Ölmediğine şükür,” diye avunacak eşe dosta anlatırken. Her gece uyumadan Allah’a ilenecek bir yandan. “Senin kudretin kırılсын, benim yavrumu mu buldun bunca kulun içinden?” diye. Anne hep ağlayacak, tekerlekli sandalyenin her arkasını dönüşünü fırsat sayıp. Her yeni ameliyatında çocuğun, anne yine ağlayacak, önce korkudan, sonra sevinçten, daha sonra çaresizliğini hatırladığından. “Bana bir şey olursa,” diyecek, “Allah korusun, kim bakar benim kanadı kırık yavruma?”

Falancanın arabasını şikâyet edecek çocuğun babası, elektrikçinin çırağını şahit götürüp yanında. Hastane günlerinin ilk zamanlarında olacak bu. “Tamam, sen çocuğunu, hanımını bir başına bırakma hastane köşelerinde,” diyecekler. “Biz sana haber veririz.” Verecekler. Şikâyetinden üçbeş gün sonra. Daha koru kararmamış öfkesiyle koşa koşa karakola gidecek baba, elektrikçinin çırağıyla. Komiserin odasına alacaklar. İçeride, komiserin karşısında oturan adam, yerinden bile kalkmayacak baba içeri girince. Ufak bir doğrulacak şöylece. Komiser adamın karşısındaki koltuğu işaret edecek babaya. “Buyurun,” diyecek. Çırak ayakta kalacak. Baba bas-tırmaya çalıştığı öfkeyle bir yutkunacak. Bir yutkunacak ki ama ne yutkunmak. Sanki ciğerlerini yutacak, sanki genzinden aşaağı sarı

yeşil bir zehir akacak. "Sayın vekilimiz," diye başlayacak söze polis amiri. "Çok üzölmüşler öğrenince. İstirham ederim kendileri anlatsınlar." Adam yine gerinecek genişlemesine. Bacaklarını iyice açıp taşaklarını devletin suni deri koltuğuna bırakacak yine rahat ve huzurlu bir yaslanişla. "Geçmiş olsun beyefendi kardeşim," diyecek sayın vekil. "Çok üzöldüm hakikaten. Düünden beri bir gram uyumadım." Çocuğun babası araya girmek isteyecek bir an, "Biz günlerdir uyanıkken kan ağlıyor, uyurken kan uyuyoruz," demek isteyecek. Diyemeden vekil devam edecek. "Ben de babayım. Elllerinden öper iki kızım bir de oğlum var. Bilirim evlat ne demek. Allah yardımcınız olsun. Bizim oğlan biraz hayta. Söz de geçiremiyoruz. Biz böyle miydik? Babamız höt dedi mi osuruğumuz kesilirdi affedersin. Bir cahillik etmiş işte..." Baba derin bir nefes alacak. Komiser anlayacak babadan yana yükselen fırtınanın gelişini, araya girecek. "Beyefendi diyor ki, oğlunun bu kabahatine karşılık, yani yerini tutmaz tabii de..." Elektrikçinin çırağı bölecek komiserin lafını. "Komiserim, yanlış anlamazsanız..." Komiser sert, komiser çırağın varlığından rahatsız, komiser vekil karşısında tedirgin, süklüm püklüm. İşin ucunda bomboz bir Anadolu kazasında emekli olmak da var. "Söyle," diyecek çırağa. "Ben kazayı gördüm, direksiyonda vekil bey vardı. Yanında da sarışın bir bayan oturuyordu." Komiser, bayan lafına sinirlenmiş gibi bağırarak. "Karışma sen! Çık dışarı!" Sonra odadaki polise dönecek, "Çıkarın delikanlıyı, siz de çıkın, hadi bakalım. İki baba konuşsunlar kendi aralarında."

Kim bilir ne konuşacaklar sonra. Kim neye, kim kimin hangi sözüne ikna olacak kim bilir. Baba ağlamamak için burnunun direğinde sızıyla dönecek hastaneye. Bir kuruş para harcamayacak ama hastaneye. Çıktıktan sonra haftalarca, aylarca erzaklar gelecek eve. Sandık sandık meyve, sebze, torba torba ilaç, üst baş, bayramlarda mağaza çekleri. Çocuğun annesine iş bile verecekler. Adamın dükkânlarından birinde. Bir pastane, şehrin en afili otelinin altında, havalı bir dükkân. Öğlene kadar gidecek kadın. Poğça, açma, simit hamuru karıp fırına verecek, sonra dönüp evine

gelecek. Hem maaşı tam yatacak hem de sigortası. Gık demeyecek ne anne ne baba. Ama anne, geceleri Allah'a ilenmeye devam edecek. "Senin rahmetin kör olsun," diyecek. "Bunca iblis salma gezerken dünyada, benim oğlumu mu buldun sakat edecek?"

Oğlu uyanmamışsa iyi, o zaman o uyanana kadar dönmüş olacak pastaneden. Ama uyanmışsa fena. Yalnız bırakamaz, anası yokken elsiz ayaksız kalan çocuğunu. Hem işler de artacak pastanede gün güne, kimi zaman eve dönmeleri ikindiyi bulacak. Bir çare bulmak lazım. Bulacak. Karşıda yorgancı var. O diyecek ki bir gün, "Yenge Hanım, çocukla zor oluyordur sana. Komşuyuz şunun şurası. Bırak işe giderken gündüzleri. İster dükkânda otursun arkadaşlık etsin bana, isterse de yanda depoda çekyat var; yatsın televizyon seyretsin orada." Kadın sevinecek. Çocuğu yorgancıya indirip kuş gibi pırpır kanat çırparak gidecek işine artık.

Yorgancı kucaklayıp yorganların üstüne yatıracak çocuğu önce. Baktı sıkılıyor, "Televizyon açayım mı sana, yatırayım mı içeri seni?" diye soracak. Alacak kucağına yine, götürüp çekyata yatıracak. İlk günler böyle bir oraya bir oraya taşıyıp duracak. Sonra bir gün, içeride yatmış televizyon seyredirken yanına gelecek yorgancı. Elini alnına koyup terini silecek çocuğun. "Çok sıcaklamışsın yavrum, niye demiyon amcana? Hasta olursun böyle terleyip üşütürsen! Annene ne deriz sonra?" Üstünü soyacak çocuğun. Korkacak çocuk. Ama ses edemeyecek. Adam dükkân tarafına geçip tezgâhının başına oturacak yine. Çocuğun korkusu dinecek. Sonraki günler gelir gelmez üstünü soyacak çocuğun depoda. "Bak, nasıl ter kokmuşun," diyecek, koklar gibi yaklaşım göğsünü öpmeye başlayacak. Çocuk tepinmeye, adamı itmeye çalışacak. Ama adam vazgeçmeyecek. Alacak çocuğun kumru ayağı gibi minnacık elini, kasığının taş kesilmiş yerine bastıracak. Sonra bir, iki, derken fermuarını da açacak. "Sakın bağırmaya kalkma rezil edersin ananı da babanı da," diyecek, "Orospu mu olsun anan sonra? Baban pezevenk mi olsun istiyorsun? Ses çıkarma!" Sonra kim bilir neler yatacak! Kim bilir neler!

“Çünkü sokak bunun içindir. Sokak, bir uçtan bir uca oynamak, yorulunca soluklanıp yorgancının deposundaki lavabodan su içmek, dönüp yeniden araba aynalarına ve yeniden evlerin camlarına rağmen top oynamaya devam etmek içindir.”

Mahir Ünsal Eriş, dar sokakların sessizliğinde derin yaralara, küllenmiş anılara ve gecenin tam ortasında beliren esrerengiz olaylara dair dokunaklı bir hikâyeye sunuyor. Sokakların ıssız saatlerinde, kuş cıvıltıları yerine kaybolan masumiyeti yankılanan bu öyküler, sıradan görünen yaşamların ardındaki çalkantıları derinlemesine gözler önüne seriyor. Eriş, kalemiyle çürümekte olan bir dünyayı ve bu dünyaya sıkışıp kalmış hayatları ustaca betimliyor. Herkesin sakladığı ve kimsenin paylaşmadığı acıların taşıdığı ağır yük, hikâyelerin satır aralarına gizleniyor. Ancak, her bir anlatının içinde bir kırılma noktası, belki de aydınlığa dair bir umut ışığı bulunuyor.

Mahir Ünsal Eriş’in kalemiyle hayat bulan *Kara Yarısı*, karanlık bir geçmişin izlerini takip ederken okuru da yaşanmışlıkların ağır yüküyle yüzleşmeye çağırıyor; belki de kimsenin söylemeye cesaret edemediği sözleri fısıldıyor: “Her sokak, kendine saklanmış sırlarla doludur.”

QR kodu okutunuz

Dijital fiyat etiketi

Sertifika no: 44919

ISBN 978-625-6162-39-6

9 786256 162396

Doğan
Kitap